

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	VILAGRASSA
Edifici	Parròquia de Santa Maria
Direcció	
Coordenades	41.64838 1.10566
Protecció	Bé Inventariat Identificador: IPA-509

Altitud: 355 metres.

Església bastida entre el segle XII i el XIV moment en què va ésser completament modificada, no mantenint (si és que no procedeix d'algun altre edifici) de la primera edificació només que la portalada atrompetada romànica d'escola lleidatana de la segona meitat del segle XIII inserida en un cos lleugerament avançat respecte de la façana. Està en molt bon estat de conservació possiblement perquè està situada a la banda de tramuntana on no hi toca el sol. Té un portal en arc de mig punt dovellat i motllurat damunt impostes recobert per tres arquivoltes que descansen en fines columnetes, tres per banda, adossades al mur i alternades amb antes. Aquest conjunt queda coronat per un ample guardapols que està decorat, com les arquivoltes, per elements abstractes com entrellaçats, soguejats, ziga-zagues, anellats, arquets entrecreuats i cabotes de diamant; les impostes i els capitells també tenen una rica decoració abstracta les primeres i figurativa els segons a base d'elements zoomòrfics (caps d'animals: ocell, ase, mussol, ca, cabra, etc.), vegetals i escenes relacionades amb temes bíblics; al damunt hi figura una fornícula amb una imatge posada modernament que es veu com artificial.

Consta d'una nau de dos trams amb coberta ogival d'arcs de creueria falsos ja que són de guix i, per tant, simulant una antiga coberta avui desapareguda; està sostinguda per dos arcs torals apuntats de grans carreus ben escairats; té una segona nau, a la dreta, formada per capelles laterals cobertes per nervis ogivals igualment falsos i per arcs robustos de carreus mig desapareguts per damunt del sostre. Els murs exteriors són de carreus regulars i ben escairats disposats en filades uniformes.

Dimensions: 24'55 x 8'19 x 7'85 metres respectivament de llargada, amplada i alçada; l'amplada és la mitjana de 8'53 que fa als peus i de 7'85 que mesura sota l'arc presbiteral, ja que la nau té forma trapezial; l'amplada total de les dues naus és de 11'40 metres.

Guarda una bonica Mare de Déu segurament barroca de peu dret i amb el Nen als braços avui situada a la sagristia.

Una imatge de la Mare de Déu del Roser de pedra policromada també dreta i amb el Nen assegut al braç esquerre, d'estil gòtic, avui es conserva en la propera ermita del Roser, petita construcció d'estil gòtic d'una nau amb frontis renaixentista precedida d'un porxo obert per un gran arc de mig punt clausurat per una tanca de vidre i ferro; per damunt del frontis s'aixeca una espadanya de dos ulls; les mesures de la nau única són: 10'45 x 4'78 x 5'88 metres respectivament de llarg, ample i alt; està coberta amb volta de creueria sostinguda per arcs torals que descansen en robustos pilars de caire arrodonit que tenen un diàmetre o ressalt de 43 centímetres.

Campanar romànic del segle XIII en la seva part inferior dividida per una motllura en dos pisos, i una segona part, modificada al segle XIV, corresponent a la cel·la coberta amb una volta de creueria; està coronat per un cos cúbic amb una cornisa amb gàrgoles i una coberta plana; la cel·la queda oberta per unes estretes i allargassades finestres; se'n troben dues a cada cara, totes en arc de mig punt menys les de llevant que són apuntades; tenen un bordó i una motllura a l'arrencada dels arcs.

La planta és rectangular (5'16 x 3'97 m) i el seu cos prismàtic es troba inclinat al sud-est; fa un cert moviment sobre el seu eix; tot i aquestes anomalies té una provada estabilitat; la coberta és plana amb gàrgoles als angles. S'hi accedeix per una escala exterior que s'inicia a uns quatre metres del sòl; per l'interior hi segueix una altra fins a la cel·la. Té adossada a la cara nord una torre de murs de paredat fins a sota mateix de la cel·la; avui dia (2011) ha estat desmuntada en no influir en l'estabilitat del campanar i per permetre la seva visió completa.

La inclinació o desplom fa uns 80 centímetres o poc més.

Situació: pràcticament exempt, només adossat a l'angle que fa la capçalera encarada a llevant i el mur lateral de tramuntana.

Alçada: 26'39 metres.

Esveltesa: 5,1

Descripció

Campanes	<p>El campanar compta amb dues petites campanes, d'escàs interès. És de veres que la petita, amb una inscripció recent "<i>REFUNDIDA / VILAGRASA / 25 DE JULIO DE 1954</i>" sembla una antiga campana gòtica: qui sap si van reproduir la campana anterior refosa, que en aquest cas semblaria del XIV. En conjunt, però, les dues campanes són irrellevants, i podrien conservar-se per al rellotge, tocant la petita els quarts i la major les hores.</p> <p>Caldria un conjunt nou de tres o quatre campanes, amb jou de fusta que permeti ventar i dur-les a seure, i amb una mecanització que reproduïxi els tocs tradicionals sense impedir els tocs manuals.</p> <p>Nota de Francesc LLOP i BAYO (19-04-2016)</p>
Fotos	42
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	
Propostes	
Autors de la documentació	DALMAU i ARGEMIR, Delfí
Data	06-12-2006

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
	Campana (1)	ROSES ATZENETA	1954	42	43
	Campana (2)	ROSES ATZENETA	1962	61	131

Relotges

Relotge mecànic (1)	Existent Parat
Autor	TALLERES CRONOS
Empresa de manteniment	TALLERES CRONOS
Data de construcció	
Descripció	Hi ha un rellotge de Cronos de Roquetes, fora d'ús, amb una esfera nova, retroil•uminada.

Información completa: [Parròquia de Santa Maria - VILAGRASSA \(CATALUNYA\)](#)